YDT (YKS-DİL) REHBERİ

YDT çeviri soruları nasıl çözülür?

Yazar: LOVI International Academy

Çeviri sorularında tanıdık kelimeleri bulmak tek başına yeterli değildir. İki dil arasında özneyi, zaman bilgisini, koşulları ve anlamın kapsamını koruyan seçeneği nasıl ayırt edeceğinizi öğrenin.

Çeviri sorularında sizden ne istenir?

İngilizce verilen cümleye anlamca en yakın Türkçe cümleyi veya Türkçe verilen cümleye anlamca en yakın İngilizce cümleyi seçersiniz. Kendi çevirinizi yazmaz, seçenekler arasından karar verirsiniz. ÖSYM'nin İngilizce YDT kitapçığında İngilizceden Türkçeye ve Türkçeden İngilizceye görevler ayrı yönergelerle yer alır.

Amaç, kaynak cümlenin kelimelerini aynı sırayla bulmak değildir. Doğru seçenek farklı bir sözcük dizilişi veya eş anlamlı ifadeler kullanabilir; ancak kimin ne yaptığını, hangi koşulun geçerli olduğunu ve düşünceler arasındaki ilişkiyi korumalıdır.

FORMAT ŞEMASI

YDT Çeviri Sorularında 4 Aşamalı Eleme Algoritması

ÖSYM çeldiricilerini hızla eleyip doğru seçeneğe ulaşma stratejisi

01 — 10 - 15 Saniye

Özne ve Yüklemi Ayıklama

Cümlenin ana öznesini ve temel yüklemini tespit edin. Yan cümleciklerin hangi kavrama bağlandığını izole edin.

02 — 10 - 15 Saniye

Zaman & Kiplik Eşleme

Tense (zaman) ve modal (can, must, may vb.) yapılarını karşılaştırın; zaman kayması yaratan seçenekleri doğrudan eleyin.

03 — 15 Saniye

Bağlaç & Mantıksal Bağıntı

Zıtlık, neden-sonuç veya koşul bağlaçlarının doğru karşılıkla korunup korunmadığını kontrol edin.

04 — 10 Saniye

Kapsam & Çeldirici Kontrolü

'Tümü', 'yalnızca', 'hiçbiri' gibi miktar tuzaklarına dikkat ederek kalan 2 seçenek arasından kesin kararı verin.

Burada sınavdaki seçenek karşılaştırmasına odaklanıyoruz. Genel çeviri eğitimi veya her kelime için tek bir Türkçe karşılık ezberlemek bu görevin yerine geçmez.

Uzun cümlede önce hangi bilgileri ayırmalısınız?

Önce ana özneyi ve yüklemi bulun. Ardından yan açıklamaların hangi kişi, nesne veya olaya bağlı olduğunu belirleyin. Kaynak cümleyi kısa bir anlam özetiyle düşünün: Kim, ne yaptı; ne zaman veya hangi koşulda?

- Ana olay: Yapılan işi ve işi yapan kişiyi ayırın. Edilgen cümlede işi yapan kişi belirtilmemiş olabilir; seçeneğin bunu kendiliğinden eklemesine dikkat edin.
- Yan açıklama: Bir sıfat cümleciği hangi ismi tanımlıyor? Açıklama yanlış isme bağlandığında aynı kelimeler olsa da anlam değişir.

- İlişki: İki düşünce neden–sonuç, karşıtlık, koşul veya amaç ilişkisiyle mi bağlanıyor?

Cümle yapısını ayırmakta zorlanıyorsanız dil bilgisi rehberindeki uzun cümle çözümleme yaklaşımını kullanabilirsiniz. Burada bu ayrımı seçeneklerin anlamını karşılaştırmak için yapıyoruz.

Hangi küçük değişiklikler anlamı bozabilir?

Seçenekler ana konu bakımından birbirine benzeyebilir. Farkı çoğu zaman bir koşul, olumsuzluk veya kapsam ifadesi yaratır. Özellikle şu bilgileri kaynak cümleyle karşılaştırın:

- Olumsuzluk: Yapılmayan bir iş yapılıyormuş gibi mi anlatılıyor? “Hepsi değil” ifadesi “hiçbiri”ne dönüşüyor mu?
- Kesinlik: Bir olasılık kesin sonuca çevriliyor mu? Örneğin *may* bağlama göre ihtimal anlatabilir; “kesinlikle olur” ile aynı değildir.
- Miktar ve kapsam: Bazı kişiler bütün kişilere, yalnızca bir durum her duruma dönüşüyor mu?
- Zaman ve sıra: İş tamamlanmadan önce gerçekleşen bir olay, tamamlandıktan sonra gerçekleşmiş gibi mi sunuluyor?
- Koşul ve neden: “Şu olursa” ifadesi “şu olduğu için” biçimine çevriliyor mu?
- Karşılaştırma: Daha az, daha fazla veya aynı ölçüde olma ilişkisi korunuyor mu?

Bu noktalar birer kelime eşleştirme kuralı değildir. Örneğin “yalnızca” sözcüğünün cümlede hangi bilgiyi sınırladığını da kontrol edin. Aynı sözcük farklı yere bağlanırsa farklı bir anlam ortaya çıkabilir.

İki çeviri yönünde nasıl ilerlemelisiniz?

İngilizceden Türkçeye

İngilizce cümledeki ana yapıyı ve ilişkileri belirledikten sonra Türkçe seçenekleri okuyun. Akıcı görünen Türkçe bir seçenek kaynakta olmayan bir neden ekleyebilir veya bir ayrıntıyı çıkarabilir. Doğallık kadar anlamın korunmasını da sınayın.

Türkçeden İngilizceye

Türkçe cümlenin anlamını önce kendi dilinizde netleştirin. Ardından İngilizce seçeneklerde aynı öznenin, olayın ve ilişkinin bulunup bulunmadığını kontrol edin. Kelime sırası Türkçeyle aynı olmak zorunda değildir.

Her iki yönde de seçenekleri kaynak cümleye dönerek değerlendirin. Bir seçeneği yalnızca başka bir seçeneğe göre daha iyi göründüğü için kabul etmeyin; hangi bilginin korunduğunu ve hangisinin değiştiğini açıklayın.

Özgün İngilizceden Türkçeye alıştırma

Aşağıdaki sorular bu rehber için özgün hazırlanmıştır; resmî sınav sorusu değildir. Kaynak cümleye anlamca en yakın seçeneği bulun.

> The workshop will take place only if at least ten people register.
>
> - A) En az on kişi kayıt yaptırsa da atölye çalışması yapılmayacaktır.
> - B) Atölye çalışması, en fazla on kişi kayıt yaptırırsa gerçekleştirilecektir.
> - C) Atölye çalışması gerçekleştiği için en az on kişi kayıt yaptıracaktır.
> - D) Atölye çalışması ancak en az on kişi kayıt yaptırırsa gerçekleştirilecektir.
> - E) Atölye çalışmasına kayıt yaptıran ilk on kişi etkinliğe katılacaktır.

▼ Cevap ve açıklama

Doğru cevap D. Kaynak, atölyenin gerçekleşmesi için en az on kişinin kaydını gerekli koşul olarak belirtir. D bu koşulu ve alt sınırı korur. Cümle, başka bütün koşulların sağlandığını veya bu sayıya ulaşınca etkinliğin mutlaka gerçekleşeceğini ayrıca söylemez.

- A, koşulu karşıtlığa çevirip gerçekleşmeyeceğini söyler.
- B, *at least* yani “en az” bilgisini “en fazla”ya dönüştürür.
- C, koşul yerine neden–sonuç ilişkisi kurar.
- E, kaynakta bulunmayan ilk on kişiye katılım hakkı bilgisini ekler.

Özgün Türkçeden İngilizceye alıştırma

Bu kez Türkçe cümlede olasılık ve karşıtlık bilgisini birlikte kontrol edin.

> Yeni yöntem bazı işlemleri hızlandırabilir, ancak bütün hataları ortadan kaldırmaz.
>
> - A) The new method speeds up all processes because it eliminates every error.
> - B) The new method may speed up some processes, but it does not eliminate all errors.
> - C) The new method may slow down some processes, although it eliminates all errors.
> - D) The new method cannot speed up any processes, but it can eliminate some errors.

> - E) The new method eliminates all errors, yet it may speed up only a few processes.

▼ Cevap ve açıklama

Doğru cevap B. *May speed up* hızlandırma olasılığını, *some processes* bazı işlemleri, *but* karşıtlığı ve *does not eliminate all errors* bütün hataların ortadan kalkmadığını korur.

A olasılığı kesinleştirir, “bazı”yı “bütün”e dönüştürür ve hataların tamamen giderildiğini söyler. C hızlanmayı yavaşlamaya çevirir ve bütün hataların giderildiğini ekler. D hızlanma olasılığını reddeder. E de hataların tamamının giderildiğini söyleyerek kaynağın sınırlamasını bozar.

“Bütün hataları ortadan kaldırmaz” ile “hiçbir hatayı ortadan kaldırmaz” aynı değildir. Kaynak, bazı hataların giderilip giderilmediğini tek başına kesinleştirmez; doğru seçenek bu belirsizliği korur.

İki seçenek arasında kalınca ne yapmalısınız?

Benzer görünen seçeneklerin farklılaştığı bölümü bulun. Birinde “bazı”, diğerinde “bütün” varsa kaynağın kapsamını kontrol edin. Birinde koşul, diğerinde neden varsa kaynak cümlenin bu ilişkiyi nasıl kurduğuna dönün.

Her sözcüğü aynı karşılıkla aramak yerine şu soruyu sorun: “Bu seçenek kaynak cümleye göre hangi bilgiyi ekliyor, çıkarıyor veya değiştiriyor?” Böylece elemenizi somut bir gerekçeye dayandırırsınız.

Cümle tamamlama sorularında eksik parçanın uyumunu sınarsınız; çeviride ise tamamı verilen bir cümlenin anlamını korursunuz. Aynı dildeki seçenekler arasında anlam eşdeğerliğini değerlendirmeyi anlamca yakın cümle rehberinde ele alıyoruz.

Çeviri sorularını nasıl çalışmalısınız?

Çözümden sonra yalnızca doğru harfi not etmeyin. Kaynak cümledeki ana olayın, zamanın, kapsamın ve bağlantının doğru seçenekte nerede karşılandığını işaretleyin. Yanlış seçtiğiniz seçeneğin anlamı hangi noktada değiştirdiğini bir cümleyle yazın.

Bilmediğiniz kelimeleri bağlamıyla kaydedin; ancak bildiğiniz kelimelerle kurulmuş bir soruda da hata yapabileceğinizi unutmayın. Hata bir koşulu gözden kaçırmaktan kaynaklanıyorsa çalışma hedefiniz yalnızca kelime listesi büyütmek değildir.

Bir süre sonra aynı soruya çözümü kapalıyken dönün. Cevabı hatırlamak yerine diğer seçenekleri neden elediğinizi açıklayın. Yeni sorularda da aynı anlam kontrollerini uygulayabiliyorsanız yaklaşımı kullanmaya başlamışsınız demektir.

Resmî kaynaklar

İki çeviri yönünün yönergeleri ve resmî sorular için ÖSYM kitapçıklarını inceleyin. Bu yazıdaki alıştırmalar ve çözümler özgün çalışma örnekleridir.

- ÖSYM — İngilizce YDT soru kitapçığı ve cevap anahtarı
- ÖSYM — YKS çıkmış sorular